

## ไผ่

เป็นพืชที่สามารถเจริญเติบโตได้ในดินแทบทุกชนิด ต้องการน้ำมาก ชอบพื้นที่ที่มีการระบายน้ำดี แต่ไม่ชอบพื้นที่ที่น้ำท่วมหรือพื้นที่ที่เป็นดินเค็ม ไม้ไผ่มีหลายชนิดจะเลือกปลูกชนิดไหน ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ และความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ



**การปลูก** ควรขุดหลุมสำหรับไม้ไผ่ขนาดเล็กควรมีขนาด 30 x 30 x 50 เซนติเมตร และสำหรับไม้ไผ่ขนาดใหญ่ควรมีขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตรและควรรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก เมื่อหน่ออ่อนเริ่มแตกออกมาจากปล้อง ควรใช้ยากำจัดศัตรูพืช กำจัดพวกมด แมลง เพลี้ยที่อยู่ตามกาบของหน่อ

**ระยะปลูก** ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และขนาดของไม้ไผ่ ถ้าเป็น ไม้ขนาดเล็ก ควรปลูกระยะ 2x2, 3x3 และ 4x4 เมตร สำหรับไม้ไผ่ขนาดใหญ่ควรปลูกระยะ 5x5, 6x6 และ 8x8 เมตร

**การใช้ประโยชน์** นอกจากใช้หน่อไม้ ประกอบเป็นอาหาร ใช้ปลูกประดับเพื่อความสวยงาม ไม้ไผ่ใช้ในการก่อสร้าง ทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ได้ดี ก่อให้เกิดผลทางด้านอุตสาหกรรม เช่น ทำเป็นหน่อไม้ดอง หน่อไม้กระป๋อง ทำเยื่อกระดาษและไม้ไผ่อัดได้อีกด้วย

### สะเดาช้าง

**หรือไม้เทียม** เป็นไม้ที่โตเร็ว สูงใหญ่ไม่ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เนื้อไม้คุณภาพดี มอดปลวกและแมลงไม้ไม่ค่อยทำลาย เป็นไม้เอนกประสงค์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แทบทุกส่วน คือ เนื้อไม้ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์และตกแต่งภายใน ใบและดอกอ่อนใช้เป็นอาหาร เมล็ดมีสารที่นำมาสกัดทำยาฆ่าแมลงได้ เปลือกนำไปต้มทำยาแก้โรคบิดหรือท้องร่วง ประโยชน์อันมากมายนี้ทำให้ไม้ชนิดนี้มีอนาคตทางการตลาดที่ดี เป็นไม้ที่ทนร่มและเรือนยอดโปร่ง จึงสามารถปลูกร่วมกับพืชอื่นได้

**การปลูก** กล้าไม้ที่นำไปปลูก ควรมีอายุ 1 ปี และควรปลูกแบบขำถุง ระยะปลูก 2 x 2 ม. 2 x 4 ม. และ 4 x 4 ม. ถิ่นที่เหมาะสม คือ บริเวณที่มีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 600 มม./ปี และมีช่วงแล้งที่ไม่ยาวนานโดยเฉพาะภาคใต้ ลักษณะดินร่วนปนทราย เนื้อไม้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่อายุ 5 ปีขึ้นไป

**ข้อมูลการผลิต** การปลูกสวนป่าเชิงพาณิชย์ ควรใช้ระยะปลูกเริ่มแรก 2 x 2 เมตรและตัดฟันขยายระยะออกทุก ๆ 5 ปี หรือ 6 ปี เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว



### ไม้ผลชนิดต่าง ๆ

ขอทราบรายละเอียดได้จากหน่วยส่งเสริมการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์



## บทส่งท้าย

การที่รัฐมีนโยบายให้ "สทก." ก็เพื่อที่จะช่วยเหลือให้ประชาชนผู้มีความจำเป็นในการครองชีพสามารถอยู่อาศัยทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วบริเวณดังกล่าวที่รัฐได้อนุญาตให้ท่านได้ทำประโยชน์นั้น เป็นที่อยู่ของ "ต้นไม้" ซึ่งเป็นสมบัติโดยส่วนรวมของประเทศชาติ ดังนั้น เพื่อให้คุ้มค่าต่อทรัพยากรของชาติ ท่านควรใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะทำให้แต่ละคนมีรายได้เพิ่มพูน อยู่ดี กินดี อย่าปล่อยให้ดินว่างเปล่าไว้โดยไม่ทำประโยชน์ หรือขายที่ดินไปให้ผู้อื่นและประการสำคัญของการใช้ที่ดินควรจะปลูกพืชแบบผสมผสาน ทั้งพืชไร่และไม่ยืนต้น อันได้แก่ "ไม้ 3 อย่าง" ซึ่งเป็นไม้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส โดยวิธีการดังนี้ จะทำให้ผู้ได้รับ สทก. แต่ละคนมีรายได้ที่มั่นคงและยังช่วยทำให้ประเทศชาติมีต้นไม้เพิ่มขึ้น

การมีป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ จะช่วยให้ประเทศชาติสามารถแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขออัญเชิญความบางตอนของพระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้พระราชทานไว้มาให้ทุกท่านได้รับทราบ

### เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2534

".....ท่านทราบหรือไม่ว่า ผิวดินในป่านั้นมีซากใบไม้และกิ่งไม้ทับถมกันเป็นชั้นหน้าดินที่หนาดังครึ่งเมตร มีความสามารถอุ้มน้ำได้มากกว่าผิวดินธรรมดามาก 5-7 เท่า ถ้าฝนตกหนักไม่เกิน 280 มม. ต่อชั่วโมง ดินในป่าจะดูดซับน้ำไว้ได้หมด แต่ถ้าฝนตกบนผิวดินธรรมดาเพียง 60-80 มม. เท่านั้น น้ำก็จะไหลบ่าแล้ว ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอุทกภัยขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า....."

### เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2535

".....ป่าประเทศไทยเป็นป่าฝนที่ต่างประเทศบอกว่าแหล่งน้ำ ของไทยนี้มาจากป่าฝน เราได้แหล่งน้ำมาจากที่นี่ ถ้าเราตัดป่ามาก ๆ ข้ำพเจ้าเกรงว่าน้ำจะหมดไป ไม่สมดุล

กับการเกิดของประชากรที่ต้องการใช้น้ำ ป่าไม้ช่วยซึมซับน้ำฝนไว้ใต้ดินเรียกว่าทำน้ำใต้ดินแล้วค่อยๆ ระบายมาเป็นธารน้ำคลอง เป็นแม่น้ำที่เราใช้เสมอมา เราจึงควรถนอมรักษาป่าไว้ให้อยู่เป็นต้นลำธาร ประชากรจะได้ไม่ลำบากคนไทยมากขึ้นทุกทีใกล้จะ 60 ล้านแล้ว การซื้อน้ำจากต่างประเทศ ก็เป็นไปไม่ได้  
....."

### เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2550

".....อย่างข้าพเจ้าขอรับรองเรื่องการตัดป่า ได้ขอรับรองท่านนายฯ ท่านไปแล้วว่า มีกฎหมายใด มีวิธีใดที่จะรักษาป่า เพราะว่ามีแต่ละต้นนี้ ถ้าเป็นพันธุ์ไม้ใหญ่ จะเก็บน้ำจืดไว้จำนวนมากมาย และปล่อยออกมาเป็นลำธาร และตลอดจนถึงเป็นแม่น้ำ และอีกอย่างที่ข้าพเจ้าอยากจะขอรับรองพวกท่านเพราะข้าพเจ้านี้เป็นพระราชาขึ้นตั้งแต่อายุ 17 กว่าๆ ก่อน 18 ไม่กี่เดือน จนถึง 75 ยังขอรับรองอะไรไม่สำเร็จสักอย่าง ไม่มีผลอะไรเลย เรื่องต้นไม้ ต้นอยู่ตลอดก็ไม่มีผลสำเร็จ แอบตัด ทางกราก็ไม่มีกฎหมายอะไร หรือมาตรการที่จะดูแลรักษาป่าเพื่อเก็บน้ำจืดไว้ แล้วภรรยาท่านประธานาธิบดีแห่งลาว เมื่อตอนมาเยือนประเทศไทย พูดกับข้าพเจ้า บอกว่า เอ๊ะคนไทยนี้ทำไมชอบตัดป่านักตัดป่าของตนเองเหียนเตียนหมด อีกหน่อยเอะอะระวังจะไม่มีน้ำกิน ยังก้าวร้าวเข้าไปตัดป่าเมืองลาวอีก ลาวไม่ยอมเด็ดขาด ไล่เปิดไปหมด

การฟังประมุขของประเทศเชื่อว่าให้อย่างนี้ ข้าพเจ้าบอกถูกของท่าน การตัดป่าไม้ของเราเองโดยเราไม่มีแหล่งน้ำที่ดีนี้ เป็นการที่โง่เขลามาก และยังที่เวลานี้หนังสือพิมพ์ลงพจนตกหนัก ที่มีภูเขาสูงต่างๆ คนก็เดินตกใจ กลัวดินถล่มลงมาทับบ้าน กระทั่ง บ้านช่องของตัวเองตาย อันนั้นไม่ใช่

เพราะปล่อยให้คนที่มักมากไปตัดป่า หรือธรรมชาติเขาสูงนี้เต็มไปด้วยป่า ซึ่งเวลาฝนตกมากเท่าไร ต้นไม้เหล่านี้จะโดยอัตโนมัติ สูดน้ำลงไปใต้ดินหมด ส่วนน้อยเท่านั้นที่จะลงมา แต่ดินนั้นไม่มีวันถล่มลงมา ที่มีต้นไม้และพืชต่างๆ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านสอนข้าพเจ้าอย่างนี้ หากว่าเป็น  
 อย่างนี้และพูดเท่าไรไม่ฟัง ก็ต้องตายเสียก่อนถึงจะเชื่อฟัง เพราะว่ามันก็ต้องถล่ม  
 แน่ เพราะพื้นที่มันเป็นที่สูงอย่างนี้ มันเป็นป่า พอฝนแรงมากตกลงมา ดินต้อง  
 ถล่มลงมาทับตัวเองนั่นแหละ แล้วไม้ที่ตัวเองเพิ่งไปตัดต่าง ๆ ก็ถล่มลงมากับน้ำ  
 ด้วย มาทับหมดเลย ข้าพเจ้าว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง มาทับตาย มาทำลายหมู่บ้าน  
 ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากด้วยเหตุนี้

ที่นี้หน้าที่ของรัฐพวกเราคือว่า จะต้องกระจายข่าวไปว่า อันนี้ที่จะตาย  
 ไม่ตายเหลือก็เรื่องที่ปล่อยให้คนที่เห็นแก่ตัวไปเที่ยวตัดถล่มป่าไม้ไม่ดูภูมิประเทศ  
 ไม่ดูถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่คนยากคนจนที่อยู่ชายเขา ริมเขานี้ เพราะฉะนั้น  
 ก็หวังจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านว่าตั้งต้นเสียทีเถอะ....."

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551

".....ทุกครั้งที่ได้ทราบข่าวว่ามีการลักลอบตัดป่า ทั้งพระบาทสมเด็จพระ  
 พระเจ้าอยู่หัวฯ และข้าพเจ้า จะรู้สึกไม่สบายใจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ  
 ทรงสอนแนะนำข้าพเจ้ามาโดยตลอดถึงความสำคัญของป่าไม้ ว่าป่าไม้ของไทยมี  
 ความสำคัญหลายประการ คือ เป็นต้นน้ำลำธารของแม่น้ำทุกสายในประเทศ และ  
 ช่วยดูดซับน้ำไว้ในรากและใต้ดิน กลายเป็นน้ำใต้ดินให้เราใช้ ช่วยสร้างความชุ่มชื้น  
 ดึงดูดให้มีฝนมาตกในพื้นที่ และช่วยต้านความแรงของน้ำป่าเวลาฝนตกหนัก อย่าง  
 เมื่อคราวที่แล้วไม่นานมานี้ที่แถวทางภาคเหนือ ที่บนป่าทางเหนือก็ขาดต้นไม้มาก  
 แต่ก็ยังไม่หยุดการตัดป่า เพราะฉะนั้นเวลาที่เกิดมีพายุฝนรุนแรงก็ น้ำป่าก็ถล่มลง  
 มา เอาดินลงมาอย่างแรง แล้วก็มาเป็นอันตรายแก่หมู่บ้านของประชาชน อันนี้ก็  
 น่าจะเป็นตัวอย่างที่เห็นแล้วเศร้า เศร้าใจ ที่เราไม่รู้จนทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้  
 พวกทางเหนือมันมีป่าไม้บนเขาแล้วไปลักลอบตัดซะหมด เวลาเกิดพายุร้ายแรงนี้  
 เป็นภัยอันตรายมาก ดินถล่ม ชีวิตคนแย....."

ฉะนั้นเพื่อเป็นการสนองคุณแผ่นดิน ที่ทำให้ท่านทั้งหลายได้มีที่อยู่อาศัย/ทำกินอย่างเป็นสุข ถูกต้องตามกฎหมาย ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สอนองคุณต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานเรื่อง "สทก." สอนองพระราชปณิธานในองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในอันที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้รับ "สทก." ไร่ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่าละทิ้ง หรือ ขยายที่ดิน ร่วมมือกันปลูก "ไม้ 3 อย่าง" ในที่ดิน "สทก." ของแต่ละคน และช่วยกันดูแลรักษาป่าที่เหลืออยู่ อย่าให้ถูกบุกรุกอีกต่อไป

---



## สถานที่ติดต่อสอบถาม

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้  
60 อ. พหลโยธิน แขวงลาดยาว  
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900  
สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 13(ภาค)

ผ.1 ต.ผดุง อ. บางบาล, สุพรรณบุรี



